

Osobní reflexe účasti na WEEC Jakub Vebr

Moje předchozí zkušenosti s konferencemi byli pouze na regionální, případně na národní úrovni a řádově pro jiný počet účastníků. Kromě velkého očekávání v osobním profesním rozvoji v oblasti environmentálního vzdělávání, panovali u mě i obavy z přílišného akademického a vědeckého zaměření akce a o tom, zda v angličtině budu schopen zaznamenat celkové vyznění příspěvků. První den, kdy se celá akce odehrávala v plenárním módu, se částečně obavy potvrdili. Příspěvky byly zajímavé, bylo velmi přínosné moci se tímto způsobem setkat s významnými ekopedagogy a jejich názory, zkušenostmi, ale pro praktické environmentální vzdělávání to mnoho nepřineslo. Zbývající dny již byly z tohoto hlediska přívětivější. Možnost zaměřit se na základě tématu a anotace na věci, které jsou pro konkrétního člověka přínosné, umožnila větší vtažení.

Pro mě, který se dlouhodobě pohybuje v Místně zakotveném učení, bylo primární zaměření na tuto oblast, včetně návazného Field session jasnou záležitostí. S kolegy budu sdílet přístupy/tradice Místně zakotveného učení z workshopu Simona Jorgensona. Kromě liberálního přístupu, se kterým na Severu především pracujeme, existují ještě jiné tradice, které vycházejí ze severoamerických realit, ale jsou přenosné i do jiných oblastí světa. Jedná se o kritický přístup, který vychází z toho, že místo může být vnímáno na základě kulturních, politických a jiných zkušeností odlišně pro různé skupiny obyvatel a přináší, leckdy konfliktní, společensko-politické analýzy místa a místo je vnímáno jako zóna sporných příběhů. Domorodá tradice považuje zemi za osobu a partnera, vychází z tradičních ekologických znalostí a partnerství s přírodním prostředím. Tento přístup je dáván do opozice s tzv. západní antropocentrickou etikou, která posiluje právo na nadvládu nad přírodou a její využití pro osobní a ekonomický zisk.

Na tomto workshopu se uskutečnila poměrně jednoduchá forma vzájemného představení účastníků prostřednictvím místa, kterou bychom mohli v naší práci využít. Účastníci měli na výběr, zda se představí prostřednictvím odpovědi na otázky:

a) Jméno, Kde jsem se narodil/a? Kde žiji? Odkud jsem?

b) Jméno, Jaká/é je/jsou moje hora/y? Jaká je moje voda?

Obě dvě varianty kromě obecného představení přinesly zamyšlení nad místem, odpovědi byly dokládány příběhy a vyjadřovaly propojení s místem. Myslím, že tuto aktivitu by bylo možno použít v naší práci v rámci evokace a úvodu do práce s místem.

Velmi zajímavé pro mě bylo zjištění, jak moc se pracuje s Cíli udržitelného rozvoje jako rámce pro environmentální výchovu a skutečně se k nim v rámci vzdělávání odkazuje. Několik příspěvků, napříč zeměmi a stupni škol, měli SDGs jako okruh, ke kterému vzdělávací aktivity směřují a jejichž prostřednictvím dochází k naplňování těchto Cílů. Záležitost jsem konzultoval s lidmi z jiných českých organizací, a byť SDGs nějakým způsobem ve své práci využíváme, není na to kladen takový důraz, jako v jiných zemích. Osobně mi připadá tento rámec zajímavý a chtěl bych se mu více věnovat.

Odborný příspěvek z kongresu

How can schools be supported to build their students' action competence in sustainable development.

V rámci tématu Akční a klíčové kompetence pro udržitelnost jsem se zúčastnil bloku jednotlivých příspěvků, které ovšem spojoval projekt uskutečněný ve Flandrech v Belgii. Jednalo se o projekt VALIES - Valorizing Integrated and Action-oriented Education for Sustainable Development at School. Tento projekt zahrnoval mnoho organizací od Univerzity Antverpy, Artevelde přes regionální vzdělávací autority, neziskové organizace až po více než 50 škol a z nich přes 150 pedagogů.

Empirical evidence for building students' action competence in schools

Jelle Boeve-De Pauw

Příspěvek byl zaměřen na celkový přehled projektu, který probíhal v letech 2017-2021 a výzkum. V rámci výzkumu se zaměřovali na posun v rozvoji kompetencí pro udržitelnost žáků, odhodlání a využívání vzdělávání pro udržitelný rozvoj učitelů, prostor a podpora pro VUR v rámci vedení školy a celoškolského přístupu a udržitelnost v rodinách zapojených žáků.

The VALIES professional development program and didactical Framework

Thomas Remerie

Tato část se věnovala především „Profesnímu rozvoji učitelů“ v oblasti VUR. Jednalo se o podporu učitelům pro rozvoj akčních kompetencí u žáků. Ve vzdělávání učitelů se směřovalo ke klíčovým principům – holistický přístup, pluralismus a akční orientace a byl kladen důraz na učení prostřednictvím zkušeností, reflektování vlastních názorů a role ve vzdělávání. Vzdělávání probíhalo formou seminářů 4x v rámci jednoho roku, ale kromě těchto vzdělávacích dnů měli pedagogové možnost konzultovat jejich vzdělávání pro udržitelný rozvoj s odborníky, což se velmi osvědčilo. Paralelně se vzděláváním učitelů probíhala jejich práce ve školách, která vyústila v projektové výuku. Ze vzdělávání učitelů vzešly následující závěry:

1. Osobní zkušenost a aktivní prožití aktivit směřujících k udržitelnému rozvoji je naprosto zásadní pro využití ve vzdělávání
2. Je dobré ujišťovat učitele o tom, že je potřeba jít po menších krocích od jednotlivých aktivit přes dlouhodobější až po mezipředmětové projekty.
3. Je potřeba mít dlouhodobou vizi a kvalitní akční plány, aby VUR neskončilo s koncem projektu.

Implementing ESD in our school project and our climate play ground

Cedric Ryckaert

Velmi klíčové se ukázalo zapojení více učitelů z jedné školy do projektu a vzdělávání, neboť to nahrávalo snazšímu přijetí tohoto směru vedením školy a zároveň snazší implementace do filozofie školy. Prokázalo se to i v posledním příspěvku, kdy učitel z mateřské a základní školy v Kortrijk prezentoval změnu původně betonového dvora na 4000 m² velký prostor, který je využíván jako hrací a vzdělávací prostor. Přeměna vznikla díky podpoře místních partnerů,

komunity, samosprávy a s využitím různých grantových příležitostí. Velkou část prací zvládli učinit Součástí je klimatická zahrada, prostor pro zkoumání biodiverzity, venkovní učebna pro 10 různých skupin. Na pozemku jsou chována zvířata, o které žáci pečují a zároveň se tím mezipředmětově vzdělávají. Přímo, kromě předmětů, které se mohou v přírodním prostoru běžně učit, bylo zmiňováno využití matematiky a statistických postupů při zkoumání produkce medu a vajec.